

7 клас

Урок №21

Дата:

КРАЇНИ АФРИКИ. ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З ДЕРЖАВАМИ АФРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ.

Мета: поглибити та систематизувати знання учнів про населення та держави Африки; сформувані знання про особливості географічного положення та господарства окремих країн материка; формувати первинні вміння складати комплексну характеристику країни за допомогою тексту підручника та карт атласу; розвивати пізнавальний інтерес до життя народів світу, уміння працювати в малих групах, проводити аналогії, робити висновки; вдосконалювати компетентності в галузі використання ІКТ; виховувати толерантне ставлення до представників різних рас та народів, увагу, критичне мислення.

Обладнання: політична карта Африки, підручники, атласи, комп'ютер, мультимедійний проектор, мультимедійна презентація, дидактичні картки для роботи груп.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Очікувані результати: учні зможуть називати та показувати на політичній карті найбільші країни Африки; складати комплексну характеристику країн за планом; наводити приклади найбільш відомих об'єктів спадщини ЮНЕСКО на материку, зв'язків України з країнами континенту.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Прийом «Картографічна розминка»

Учитель (або один з учнів) ставлять питання за фізичною картою Африки.

Міні-конкурс «Визначте країну»

Учитель показує на слайдах контури певної країни та її типові природні ландшафти.

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дивною та неповторною є історія розвитку кожної держави африканського континенту. Змішування культур, рас, народів, мов і релігій, необхідність пристосовуватися до своєрідних природних умов створили особливий колорит, своєрідність побуту й традицій африканських народів. У країнах Африки дивно поєднуються ознаки давніх господарських укладів із сучасними досягненнями цивілізації, пишнота сучасних будівель і гармонія пальмових хатин, сучасні

автомобілі та верблюди на дорогах. Переживши тривалий період колонізації, народи Африки змогли зберегти свою самобутність, передаючи з покоління в покоління багатовіковий досвід своїх предків... Подорож африканськими країнами можна порівняти з читанням захопливого пригодницького роману, кожен розділ якого приховує безліч інтриг, нерозгаданих таємниць. Кожна група підготувала презентацію однієї з країн Африки. Поділіться, будь ласка, своїми враженнями від мандрівки.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Складання характеристика країн Африки за планом

Робота в групах

Завдання. Складіть характеристику однієї з країн Африки (Єгипет, Алжир, Ефіопія, Нігерія, Південна Африка) за планом, запропонованим у таблиці. Джерела інформації: підручник, атлас, «Вікіпедія», «Список об'єктів спадщини ЮНЕСКО в Африці».

Географічне положення

- в якій частині материка розташована
- вихід до моря (океану)
- межує

Природні умови та ресурси

- рельєф
- клімат
- природні зони
- корисні копалини

Населення

- кількість
- національний склад
- найбільші міста

Господарство

- галузі промисловості
- сільське господарство
- види транспорту

Об'єкти спадщини ЮНЕСКО

Зв'язки з Україною

Виступи груп

Прийом «Мікрофон»

Обговорення роботи груп

Висновок 1. Крім Республіки Південна Африка, усі інші держави на материк належать до групи країн, які розвиваються, з провідною роллю сільського господарства та видобувної промисловості.

2. Ознайомлення з найбільш відомими об'єктами природної та культурної спадщини ЮНЕСКО в Африці

Робота з мультимедійною презентацією.

Виступи учнів з доповідями.

Висновок 2. В Африці зосереджено чимало об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Їхня наявність створює передумови для розвитку туризму.

V. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Прийом «Експрес-тест»

1. Більшість сучасних держав Африки в минулому були:
А залежними країнами; Б незалежними країнами;
В економічно розвиненими; Г могутніми колоніальними імперіями.
2. Найбільша за площею країна Африки:
А Нігерія; Б Судан;
В Кенія; Г Алжир.
3. Провідною галуззю господарства більшості африканських держав є:
А промисловість; Б туризм;
В сільське господарство; Г фінансові послуги.
4. Найбільш розвиненою державою Африки є:
А Єгипет; Б Алжир;
В Південна Африка; Г Ефіопія.
5. Серед країн Африки українські туристи найчастіше відвідують:
А Чад; Б Анголу;
В Єгипет; Г Сомалі.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ, РЕФЛЕКСІЯ

Прийом «Самооцінювання»

Учитель пропонує учасникам груп оцінити свій внесок у досягнення мети уроку та вписати своє прізвище в одну з колонок.

Рівень власних досягнень		
зрозумів, але не можу застосувати	зрозумів, але не можу пояснити іншому	зрозумів, можу застосувати та пояснити

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Опрацювати відповідний параграф підручника.
2. Обрати одну з країн Африки, що починається з тієї самої букви, що й ваше прізвище (ім'я), скласти характеристику за планом.
3. Підготуватися до самостійної письмової роботи.

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКУ

Єгипет. Площа: 1 млн км². Населення: 85,3 (2014 р.) млн осіб. Столиця: Каїр. Офіційна мова: арабська. Країна розташована одразу на двох континентах — на північному сході Африки і на Синайському півострові в Азії. Понад 90 % території країни займає посушлива пустеля, розділена Нілом на дві частини. На родючих мулистих берегах річки єгиптяни вирощують бавовник, кукурудзу, пшеницю, цукрову тростину, овочі й фініки. Із галузей промисловості в Єгипті розвинені видобувна (видобування нафти, залізної руди, фосфоритів, марганцю), машинобудування, харчова, хімічна, текстильна швейна. Значну роль відіграє туризм.

Алжир. Площа: 2,4 млн км². Населення: 38,8 (2014 р.) млн осіб. Столиця: Алжир. Офіційна мова: арабська. Алжир розташований у північно-західній частині Африки. Близько 2/3 території займає пустеля Сахара, 90 % населення країни проживає на півночі в умовах м'якого субтропічного клімату. Вирощують пшеницю, виноград, маслини, цитрусові, інжир, фініки, овочі. Поряд із видобувними галузями розвинена обробна, харчова, промисловість, металургія. Основним джерелом прибутку Алжиру є продаж нафти й газу, які трубопроводами, прокладеними дном Середземного моря, доправляють у Європу.

Ефіопія. Площа: 1,09 млн км². Населення: 85,2 (2014 р.) млн осіб. Столиця: Аддис-Абеба. Офіційна мова: ахмарська. Більша частина країни розташована в межах Ефіопського нагір'я. Клімат Ефіопії субекваторіальний, сезонно вологий. Східні райони займає напівпустельна рівнина, а на Ефіопському нагір'ї кліматичні умови залежать від висоти місцевості. Більша частина населення Ефіопії належить до ефіопської раси, яка займає проміжне положення між європеїдною і негроїдною расами. Вирощують пшеницю, ячмінь, просо, сорго, кукурудзу, кавові дерева. Розводять горбатих антилоп — зебу, овець, кіз, ослів, верблюдів. Промисловість розвинена слабо. Добувають золото, платину, марганцеву руду, калійну сіль. Є підприємства харчової, шкіряно-взуттєвої, текстильної промисловості.

Нігерія. Площа: 923,8 тис. км². Населення: 175,1 (2014 р.) млн. осіб. Столиця: Абуджа. Офіційна мова: англійська. Країна розташована в нижній течії річки Нігер, на узбережжі Гвінейської затоки. Клімат майже по всій території екваторіальний, у північній частині — субекваторіальний. Майже половину території країни займає савана. Нігерія — найбільш багатонаселена та багатонаціональна країна Африки. Це сільськогосподарська країна з розвинутою нафтовидобувною промисловістю. Головні сільськогосподарські культури — какао, бавовник, арахіс, цукрова тростина, маслинова пальма. Розводять велику рогату худобу, овець, кіз.

Південна Африка. Площа: 1,2 млн км². Населення: 53,1 (2014 р.) млн осіб. Столиця: Преторія. Офіційні мови — африкаанс, англійська. Країна розташована на

крайньому півдні африканського континенту, омивається водами двох океанів — Атлантичного та Індійського. Більша частина країни лежить на південній околиці Південно-Африканського плоскогір'я. Клімат тропічний на півночі й субтропічний на півдні. У Південній Африці проживають представники корінних африканських народів: банту, бушмени, готтентоти, близько 15 % населення представлені вихідцями з Європи — нащадками голландських, французьких і німецьких колоністів, англійців. Єдина в Африці економічно розвинена країна. На її частку припадає 40 % промислового виробництва і понад половина всієї виробленої на материку електроенергії. Переробні галузі — машинобудування, металургія, хімічна, легка, харчова, які ґрунтуються на розвиненій електроенергетиці. Вирощують пшеницю, кукурудзу, цукрову тростину, картоплю, близько 140 видів овочів і фруктів. Крім традиційного розведення великої рогатої худоби й овець, є й екзотичні галузі (розведення крокодилів і страусів).

1972 року Міжнародна організація ЮНЕСКО прийняла Конвенцію про охорону Всесвітньої спадщини. Об'єктами природної спадщини стають рідкісні за красою гори та печери, лісові масиви, озера, водоспади тощо. Культурна спадщина представлена унікальними шедеврами людської діяльності. Об'єкти Всесвітньої спадщини перебувають під охороною міжнародного права.

Всесвітня спадщина ЮНЕСКО представлена в Африці 76 культурними, 39 природними та 4 змішаними об'єктами.

Чимало унікальних знахідок підтверджують, що Африка є прабатьківщиною людства та колыскою давніх цивілізацій.

У піщано-кам'яних горбах пустелі Калахарі зосереджено понад 4500 наскальних малюнків площею близько 10 км². Вони відображають хронологію життєдіяльності людей протягом 100 тис. років. Значення наскального мистецтва важко переоцінити, тому цю пустельну ділянку часто називають музеєм просто неба. Наскальні зображення також знайдені та охороняються в Намібії, Південній Африці, Малаві, Центральній Африці. Одним з лідерів серед африканських країн за кількістю об'єктів Всесвітньої спадщини є Єгипет — батьківщина найвеличнішої давньої цивілізації людства. Мабуть, немає таких людей, які б не мріяли опинитися біля підніжжя давніх пірамід Гізи, відвідати пам'ятники Нубії, давні Фіви, Карнакський та Луксорський храми. Архітектурні шедеври ісламського Каїру переконують у тому, що єгиптяни справді були вправними будівниками. Серед природних див Єгипту у Списку Всесвітньої спадщини відмічена долина Ваді-аль-Хітан, або долина Китів — цінне сховище скам'янілих залишків давніх тварин.

На території Південної Африки розташовано вісім об'єктів Всесвітньої спадщини. Серед них — водно-болотний район Сент-Лусія — це 328 000 га заповідної території, де під захистом перебувають декілька екосистем: від прибережних дюн, коралових рифів та протяжних піщаних пляжів до озер, боліт та лісів, які населяють безліч різноманітних представників флори та фауни.

За 120 км від Йоханесбурга розташований ще один унікальний об'єкт — кратер Вредефорт. Він утворений від удару Землі по поверхні астероїдом діаметром 250–300 км. Вік кратеру — 2 млрд років. Його вважають найбільшим на планеті утворенням, що виникло через контакт планети з іншими космічними тілами.